

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/22/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215221170
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4215221170.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členov senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú: Y. K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny I. E., ako kolízny opatrovník, dieťa rodičov: Y. U., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko I. E., H. Z. X, zastúpená: 1. Mgr. S. M., advokátka so sídlom I. E., K. I. X, X.. JUDr. Martin Kanás, advokát so sídlom Nitra, Školská 3, a V. K., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko N., K. XX, o návrhu navrhovateľov: 1. V. K., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko N., K. XX, 2. M. K., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko N., K. XX, obaja navrhovatelia zastúpení: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32, IČO: 36 813 401, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre, o návrhu na úpravu styku starých rodičov a maloletej, o návrhu matky na zrušenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 19. decembra 2016 č.k. 11P/50/2016-192, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zmenil uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č.k. 11P/50/2016-27 zo dňa 14.03.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 8CoP/22/2016-35 zo dňa 20.04.2016 tak, že neodkladným opatrením dočasne upravil stretávanie sa maloletej Y. so starými rodičmi - navrhovateľmi na každý nepárny týždeň v roku v nedeľu od 14.30 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky maloletej. Vyslovil, že starí rodičia sú oprávnení v uvedený čas maloleté dieťa prevziať pred bytom matky a sú povinní v určenom čase maloleté dieťa odovzdať matke pred jej bytom, a matka je povinná maloleté dieťa na stretnutie so starými rodičmi riadne pripraviť. Pri rozhodovaní aplikoval ustanovenia § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 360 ods. 1, § 363 Civilného mimosporového poriadku. Poukázal na doterajšiu úpravu stretávania starých rodičov sa maloletou Y. nariadenou predbežným opatrením, ktorá sa reálne nerealizovala, preto matka žiadala predbežné opatrenie zrušiť. Konštatoval, že vzhľadom na skutkové okolnosti a pomery účastníkov, je v záujme maloletého dieťaťa rozhodnúť o novej úprave stretávania sa starých rodičov s maloletou. Preto nariadil nové neodkladné opatrenie, v ktorom zúžil čas stretávania sa starých rodičov s maloletým dieťaťom na každú nepárnu nedeľu v poobedňajších hodinách tak, aby matka mala celý víkend, ktorý by mohla stráviť s maloletou. Poukázal na to, že starí rodičia maloletej neublížili, majú právo sa stretávať s vnučkou a týmto pravidelným kontaktom bude zabezpečené, aby sa upevňovali a rozvíjali citové väzby medzi starými rodičmi a vnučkou, čo je dôležité aj pre maloleté dieťa. Upravil stretávanie bez prítomnosti matky, pretože komunikácia starých rodičov s matkou je veľmi problematická a nebolo by v záujme maloletého dieťaťa, aby bola svedkom konfliktov. V prebiehajúcom konaní vo veci samej o úpravu stretávania sa starých rodičov s maloletou, bude vykonané dokazovanie, preskúmané pomery na strane účastníkov konania, odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a jeho denný režim, a bude vydané konečné rozhodnutie.

2. Matka podala v zákonnej lehote odvolanie prostredníctvom zástupcu JUDr. Martina Kanása. Žiadala napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a styk maloletej so starými rodičmi upraviť iba za prítomnosti matky. Poukázala na predloženú lekársku právu Kliniky detskej psychiatrie zo dňa 10.06.2016, ktorá takýto spôsob stretávania maloletej so starými rodičmi odporučila. Poukázala tiež na skutočnosť, že otec maloletej má bydlisko na adrese starých rodičov. Otec je násilníckej a agresívnej povahy a je trestne stíhaný pre zločin týrania blízkej osoby - matky maloletej, ktorého sa mal dopustiť aj v čase, keď bola tehotná. Stará matka sa v trestnom konaní vyjadrila, že matka je hysterická a vyvolávajúca bitky. Vyslovila obavu, že maloletá Y. by sa mohla psychicky zrútiť. Navrhla vyšetrenie maloletej znalcom - psychiatrom na posúdenie, či je možné realizovať stretávanie maloletej so starými rodičmi bez prítomnosti matky.

3. Matka podala v zákonnej lehote ďalšie odvolanie prostredníctvom zástupkyne W. S. M.. Žiadala napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť tak, že sa zruší uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č.k. 11P 50/2016-27 zo dňa 14.03.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 8CoP 22/2016-35 zo dňa 20.04.2016. Dôvodila, že aktuálnym rozhodnutím súd negatívne zasahuje do psychickej integrity maloletej, v rozpore s odbornými odporúčaniami, ktoré spočívajú vo vyhýbaní sa prostrediu a osobám spojeným s brachiálnym útokom voči matke a neseparovaní dieťaťa od matky. Namietala, že súd prvej inštancie neuložil vo vzťahu k miestu stretávania žiadne obmedzenia, hoci otec maloletej býva u svojich rodičov, kde bude styk realizovaný. Napadnuté rozhodnutie považovala za nedostatočne odôvodnené a vydané v rozpore so zásadou včasného poskytnutia spravodlivosti až polroka po podaní návrhu.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniam vyjadril písomne. Uviedol, že starí rodičia majú právo stretávať sa s vnúčaťom, aby sa upevňovali a rozvíjali vzájomné citové väzby. Nebolo by v záujme maloletej, aby bol styk realizovaný za prítomnosti matky, nakoľko vzťahy matky a starých rodičov sú narušené. Maloletá sa v minulosti stretávala so starými rodičmi a bola súčasťou ich života. Ak bude matka naďalej brániť stretávanie, môže dôjsť k ich úplnému odcudzeniu.

5. Navrhovatelia sa k odvolaniam vyjadrili písomne. Poukázali na právo maloletej kontaktovať sa so starými rodičmi, proti realizácii ktorého matka neustále bojuje. Trestné stíhanie voči otcovi maloletej nie je ukončené a starých rodičov sa netýka. Žiadali, aby odvolací súd napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu potvrdil. V následnom vyjadrení sa stotožnili s obsahom vyjadrenia prokurátorky.

6. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nové Zámky vo svojom vyjadrení poukázala na doposiaľ dlhodobu nerealizovaný styk starých rodičov sa maloletým dieťaťom. Úpravu styku napadnutým uznesením považovala za zodpovedajúcu požiadavke zachovania a rozvoja vzťahov maloletej a jej starých rodičov. Poukázala na to, že ide len o dočasnú úpravu, konečná úprava vyžaduje vykonanie ďalšieho dokazovania. Matkou uvádzané námietky nepovažovala za dôvodné. Dieťa má právo stretávať sa s blízkymi osobami, ktorými sú aj starí rodičia. Prebiehajúce konania vo veci samej nemôže byť na ujmu realizácie tohto práva. Napadaná dočasná úprava neznamena žiadne odlúčenie maloletej od matky. Nesúhlas matky a jej odlišný názor na záujmy maloletého dieťaťa, nezakladá nezakonnosť napadnutého rozhodnutia. Tieto dôvody nevzhladla ani k namietanému odôvodneniu napadnutého uznesenia.

7. Matka vo svojom vyjadrení uviedla, že na podaných odvolaniach trvá a spresnila, že žiada, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č.k. 11P 50/2016-27 zo dňa 14.03.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 8CoP 22/2016-35 zo dňa 20.04.2016, zrušuje. Poukázala na úlohu kolízneho opatrovníka v konaní. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení neuviedol nič spôsobilé zmeniť situáciu dokumentovanú odbornými nálezmi lekárov. Starí rodičia vo vyjadrení spochybňujú validitu predložených správ, obviňujú matku a prenášajú príčinu traumatizácie dieťaťa na vymyslené situácie. Prokurátorka, rovnako ako kolízny opatrovník, neuviedla, čím má preukázaný opak stavu zdokumentovaného v lekárskejších a psychologických správach. Vyjadrenia starej matky v trestnom konaní sú snahou preniesť vinu zo spáchania trestného činu z otca na matku. Poukázala na to, že prokurátorka sa nevyjadrila ku všetkým jej námietkam uvedeným v odvolaniach. Tvrdila, že vyjadrenia k odvolaniam popierajú práva maloletej, hoci právo starých rodičov je výrazne neproporcionálne právu dieťaťa na ochranu zdravia.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že

spĺňajú náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) prejednal odvolania matky a dospel k záveru, že nie sú dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2015. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

14. Neodkladné opatrenie je procesným prostriedkom, ktorý slúži na poskytnutie rýchlej a efektívnej úpravy pomerov účastníkov konania. Je neoddeliteľnou súčasťou práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Pokiaľ je toto právo ohrozené je potrebný okamžitý zásah súdu. Využitie inštitútu neodkladného opatrenia v rámci konania vo veci samej vytvorí procesnú situáciu dočasného charakteru, ktorá trvá len do splnenia zákonných podmienok zániku neodkladného opatrenia, prípadne do rozhodnutia súdu o jeho zrušení, inak do rozhodnutia vo veci samej.

15. Na úpravu styku starých rodičov a maloletej vnučky sa aplikujú ustanovenia zákona o rodine. Základným kritériom je záujem maloletého dieťaťa, pri určovaní a posudzovaní ktorého sa zohľadňujú aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami (článok 5 písm. h) Zákona o rodine). Uplatnenie kritéria záujmu maloletého dieťaťa vo vzťahu k uvedenému vyžaduje vytvorenie podmienok, aby sa dieťa mohlo pravidelne stretávať aj so svojimi starými rodičmi. Za vytvorenie takýchto podmienok je zodpovedný v prvom rade rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará. V živote však nastávajú situácie, kedy z rôznych dôvodov rodič, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti nie je schopný alebo ochotný vytvoriť podmienky pre stretávanie maloletého dieťaťa s inými blízkymi osobami. Tým trpia nielen tieto blízke osoby (starí rodičia, tety, strýkovia, a pod.), ale takáto situácia je aj v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. V takýchto prípadoch nastupuje intervencia súdu.

16. V predmetnej veci prebieha konanie o úpravu styku starých rodičov a maloletej Y. nar. XX.XX.XXXX. V priebehu konania bolo nariadené predbežné opatrenie uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 11P/50/2016-27 zo dňa 14.03.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 8CoP/22/2016-35 zo dňa 20.04.2016 tak, že do skončenia konania vo veci samej sa upravuje styk starých rodičov s maloletou Y. na čas od 9.00 hod. do 13.00 hod. v sobotu párneho kalendárneho týždňa a na čas od 14.30 hod. do 18.30 hod. v nedeľu nepárneho kalendárneho týždňa bez prítomnosti matky maloletej. Starí rodičia sú oprávnení v uvedené dni a hodiny prevziať maloletú pred bytom matky a sú povinní v určenom čase maloleté dieťa odovzdať matke pred jej bytom, a matka je povinná maloleté dieťa na stretnutie so starými rodičmi riadne pripraviť (č.l. 35). Matka v krátkom čase po nariadení predbežného opatrenia podala návrh na jeho zrušenie, ktorý zdôvodnila záujmom maloletej a tým, že styk sa od vykonateľnosti predbežného opatrenia reálne nerealizoval. Poukázala tiež na to, že nariadené predbežné opatrenie jej znemožňuje stráviť s maloletou celý spoločný víkend.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že starí rodičia maloletej žijú v rodinnom dome na adrese K. XX, N., maloletá býva s matkou v I. E., H..O. V minulosti sa starí rodičia s maloletou pravidelne stretávali v rámci času, v ktorom prebiehal styk otca maloletej, ich syna. I. maloletá s rodičmi žila v dome starých rodičov a asi X mesiacov sa s ňou stretávali denne. Po konflikte rodičov v novembri 2015 bol styk starých rodičov sa maloletou obmedzený, realizoval sa sporadicky v prítomnosti matky, alebo vôbec. Odvolací súd sa po

pripojení oboznámil s obsahom zberných spisov Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9CoP/54/2014 a sp.zn. 5Co/181/2017. Zistil, že styk otca s maloletou bol upravený rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 24.09.2014 č.k. 12P/24/2013-260 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.02.2015 č.k. 9CoP/54/2014-307. Na návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia bola uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 05.12.2016 č.k. 6C/342/2016 uložená otcovi povinnosť nevstupovať do obydlija maloletej a povinnosť nepribližovať sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Toto konanie nie je právoplatne skončené. Zároveň odvolací súd zistil, že otec maloletej býva na rovnakej adrese ako starí rodičia.

18. Na základe uvedených skutočností odvolací súd považoval za správne, že styk starých rodičov s maloletou zostáva upravený rozhodnutím súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Za skutkových okolností, z ktorých vyplýva, že prebieha konanie o úpravu styku starých rodičov a maloletej Lei, pretože styk s maloletou sa riadne nerealizoval a nerealizuje, napriek tomu, že bol nariadený rozhodnutím súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 09.05.2016, je na mieste úpravu styku súdnym rozhodnutím zachovať. Opodstatnenosť zachovania nariadeného neodkladného opatrenia v danej veci vyplýva z práva dieťaťa na zachovanie vzťahu k blízkym osobám, ktorými starí rodičia bezpochyby sú. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého starí rodičia maloletej neublížili a dieťa vo veku štyroch rokov môže u starých rodičov stráviť stanovený čas. Rozsah úpravy styku starých rodičov s maloletou Y. zohľadňuje všetky podstatné skutočnosti dôležité pre budovanie vzťahu dieťaťa so starými rodičmi bez narušenia jeho psychickej pohody. Odvolací súd nepovažoval za potrebné uložiť starým rodičom žiadne obmedzenia pri realizácii styku v súvislosti s ich spoločným bydliskom s otcom. Vzhľadom k tomu, že otec maloletej má aktuálne uloženú povinnosť sa k nej nepribližovať, bude potrebné, aby starí rodičia zabezpečili jeho neprítomnosť v dome v čase, v ktorom bude styk realizovaný, v opačnom prípade otec poruší vykonateľné rozhodnutie súdu a navrhovatelia sa vystavia riziku, že dôjde k obmedzeniu ich styku s maloletou. Iné prekážky pre stretávanie starých rodičov a maloletej Y. odvolací súd nevzhladol. Odvolací súd vyslovuje nádej, že všetky osoby, ktoré tvoria rodinné prostredie maloletej Y. sa pokúsia zabudnúť na svoje vlastné problémy, alebo aspoň vynaložia maximálne úsilie k tomu, aby Y. už nikdy nemala bezprostrednú negatívnu skúsenosť s ich vzájomnými nezhodami.

19. Reagujúc na odvoláciu námietku matky ohľadom požiadavky, aby sa styk starých rodičov a maloletej konal len v prítomnosti matky, túto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Maloletá sa so starými rodičmi stretávala aj v minulosti, žila s nimi v spoločnej domácnosti 7 mesiacov v roku 2015, starých rodičov pozná, a aj keď sa posledné mesiace nestretávali, lebo sa styk nerealizoval, nie je žiadna prekážka, aby sa stretávali bez prítomnosti matky. Čas stretávania je určený skutočne v minimálnom rozsahu a od vydania lekárskej správy Kliniky detskej psychiatrie dňa 10.06.2016 už uplynul takmer rok. Odvolací súd poukazuje na správu zo psychologického vyšetrenia zo dňa 03.10.2016, na ktorom bola prítomná aj stará matka maloletej. Zo správy vyplýva, že maloletá bola so starom mamou sama na prechádzke a neuvádzajú sa žiadne problémy, ktoré by z toho vznikli. Rovnako odmietnutie požiadavky vziať si zo sebou hračku, zvládla bez problémov, hoci bolo prezentované starou mamou. Z uvedeného je zrejmé, že maloletá Y. prítomnosť starej mami znáša a rešpektuje ju. Podľa názoru odvolacieho súdu styk starých rodičov a maloletou upravený v takomto minimálnom rozsahu neodporuje poslednému odporúčaniu psychológa, lebo zodpovedá odporúčanému stabilizačnému postupu pre reguláciu úzkosti. K námietke týkajúcej sa spoločného bydliska otca a starých rodičov sa odvolací súd vyjadril v bode 18, a na základe tohto vyjadrenia ju rovnako nepovažuje za dôvodnú. K námietke voči vyjadreniam starej matky v trestnom konaní odvolací súd dodáva, že ide o vzájomné rozpory matky a starej matky, ktoré však nesmú zasahovať do vzťahu s maloletou. Preto aj úpravu styku bez prítomnosti matky považoval odvolací súd za vhodnejšiu, lebo v takom prípade nemôže dôjsť k prejavom vzájomnej nevraživosti, ktorých svedkom by mohla byť maloletá. Navrhované vyšetrenie maloletej znalcom - psychiatrom na posúdenie odborných otázok v súvislosti so stretávaním starých rodičov a maloletej bude riešené v rámci konania vo veci samej.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).